

Hitta vinklingarna

En vinkling är när man bara berättar det som stödjer det man vill ha sagt eller som man tycker är viktigt. Det finns fler fakta som hade kunnat ge en annan bild, men de glöms bort, antingen med flit eller omedvetet. Man kan också välja ord på andra sätt så att texten blir vinklad.

På nästa sida ser du två olika texter om samma sak. Fast det finns vissa skillnader. Texterna innehåller vinklingar utan att direkt vara felaktiga.

1. Jämför texterna och se vad som skiljer dem åt.
2. Det finns en del ord som kan tyckas lite överdrivna och känsloladdade. Kan du hitta dem?
3. Finns det tillfällen när det blir mer åsikt än fakta?
4. Diskutera på vilket sätt texterna är vinklade. Vad vill de olika texterna säga oss?

Hitta vinklingarna

Text 1

När Gustav blivit kung glömde han bort att folket hade hjälpt honom bli det. Den som klagade på den nye kungen kunde råka mycket illa ut. Kung Gustav hade ingen respekt för kyrkan heller. Han ville till och med bestämma vem som skulle vara ärkebiskop i Sverige. Det skulle ju påven bestämma och ingen annan!

Gustav stal från kyrkan, både mark och silver. Han stängde alla kloster och jagade ut nunnor och munkar ur landet. När bönderna protesterade mot detta och gjorde uppror så slog han tillbaka, grymt och hårt. Upprorsledarna halshöggs och deras huvuden sattes sedan upp på pålar.

Kung Gustav fick slå ner många uppror. Han gjorde vad som helst för att behålla makten. Han bröt löften och tvekade inte att ljuga om det kunde hjälpa honom. En del har kallat Gustav för "landsfader", för att han skulle ha varit som alla svenskars far och byggt upp Sverige. Men vilken förälder behandlar sina barn så illa som han behandlade sitt folk?

Text 2

Kriget mot danskarna var vunnet, men landet var fattigt och Gustav var skyldig Lübeck mycket pengar som han hade lånat av dem för att kunna föra kriget. Gustav bestämde sig för att ta kontroll över kyrkan och själv bli dess högste chef. Kyrkan var ju otroligt rik men samtidigt väldigt mäktig. Skulle den hjälpa till att betala skulden till Lübeck om Gustav bad snällt?

Nja, Gustav tyckte att det var bäst att han själv tog över kyrkan. Den förre svenske ärkebiskopen hade ju dessutom varit emot att Sverige skulle vara ett eget land. Nej, om Gustav skulle lyckas göra Sverige till ett eget land så var det ett smart drag att ta över kyrkans rikedomar och makt.

Att Gustav lyckades skaffa sig så mycket makt var bra för Sverige. Före Gustav var Sverige bara som en bråkig och orolig del av Danmark där alla möjliga slogs om makten medan den danske kungen mest brydde sig om det riktiga Danmark. Visst blev Gustav tvungen att slå ner flera uppror men han hade nog egentligen inget val. Om inte han hade tagit på sig alla tunga beslut om bestraffningar och hårda bestämmelser så hade kanske Sverige inte funnits idag.